

Naučte se chápat filmové umění

> **KNIŽNÍ RECENZE**
Stanislav Šulc | Praha

Nakladatelství Akademie múzických umění v Praze pokračuje v záslužné práci a po Dějinách filmu dvojice legendárních filmových kritiků a teoretiků Davida Bordwella a Kristin Thompsonové vydává i jejich stěžejní učebnici studia formy a stylu Umění filmu. Filmoví nadšenci tak mají k dispozici jednu z nejuznávanějších prací svého druhu.

Hlavním kladem publikace je její mnohovrstevnatost, díky níž je poučná právě pro nejširší čtenáře – pro zasvěcené i ty filmovou teorií netknuté. Autoři k látce přistupují z kombinace mnohých přístupů, z nichž je nejdůležitější funkční strukturalismus. Byť tento termín nikdy nezazní,

autoři se k němu přiznávají implicitně. Klíčovým termínem pro je ně filmový zážitek, jemuž by se čtenáři knihy měli naučit skutečně rozumět.

Knihy je rozdělena do větších celků, z nichž několik je tradiční součástí většiny podobných publikací – technologie, žánry, vybrané kapitoly dějin filmu. Nejdůležitější částí Umění filmu se ale věnují filmové formě a stylu, kterými se Bordwell a Thompsonová dlouhá desetiletí zabývají. Český překlad vychází již z deváté edice této knihy, jež původně vyšla již v roce 1979. Autoři tak pro konkrétní příklady používají vedle klasických filmů také snímky nedávné (například krimithriller Collateral Michaela Manna z roku 2004). Zároveň kniha nabízí skutečně aktuální filmovou teorii

zohledňující počítačovou animaci či natáčení na digitální kamery a také digitální dis-

měnilo a stále mění, autorům se podařilo vymezit několik obecných zákonitostí, jež se-trvávají (montáž, mizanscéna a práce se zvukem). Navíc poukazují, jak se v různých typech filmů uplatňují odlišně (hrané filmy proti dokumentům) a že ne všechna pravidla jsou neporušitelná (kontrast mezi klasickým hollywoodským stylem a experimentálními filmy).

Univerzálnost, komplexnost a neustálá aktualizace (kniha je propojena s blogem) jsou hlavními devízami Umění filmu v porovnání s jinými teoretickými pracemi. Z těch známějších zmíníme například Jak číst film Jamese Monaca, jehož semiotický přístup je také podnětný. Autoři si však jsou vědomi nemožnosti obsáhnout vše, proto vždy na konci kapitol uvádějí se-

tribuci. Ačkoliv se filmové médium (či umění) za více než století existence výrazně pro-

> **David Bordwell, Kristin Thompsonová: Umění filmu**
Nakladatelství: Akademie múzických umění Praha, 2011
Překlad: Petra Dominková
Hodnocení: 100%

Šťastné setkání dvou legend ostrovního art rocku

> **HUDEBNÍ RECENZE**
Petr Frinta | Praha

Bylo jen otázkou času, kdy se dráhy dlouholetého klávesisty britských Porcupine Tree Richarda Barbieriho a zpěváka ostrovní legendy art rocku Marillion Steva Hogartha protnou. Díky nabitému kalendáři domovských uskupení vznikala společná nahrávka více než dva roky. Not the Weapon but the Hand ukazuje, že Barbieri je pro Porcupine Tree stejně nepostradatelný jako frontman Steven Wilson i že Hogarth rozhodně nepatří do starého železa.

V mnohém oba protagonisté posouvali zvuk domovských souborů. Příchodem Barbieriho působícího během osmdesátých let i v řadách průkopníků nové vlny Japan nabral zvuk Porcupine Tree od počátečního okouzlení psychedelií směr ke kratším písničkám s pevněji ukotvenými strukturami i motivy. I Hogarth, který v řadách art-rockových velikanů nahradil zpěváka Fishe, přispěl ke zřetelnosti jejich projevu.

Novinka nezapře Barbieriho autorský rukopis, otisknutý již do jeho dvou předchozích sólových alb. Písničky sice

> **Steve Hogarth + Richard Barbieri: Not the Weapon but the Hand**
Vydavatel: Kscope, 2012
Hodnocení: 80%

nahrála kompletní rocková kapela, kytary i živá rytmika jsou však po většinu času upozaděny. Prim hrají decentní syntezátory a klávesy, namísto neurčitých ploch hrající úsporné, minimalistické motivy, z nichž se odvíjí jedno-

duché, přesto velmi působivé písničky. Mistry připomenou rozkošatělý zvuk Porcupine Tree z konce devadesátých let, a to včetně osobité poetiky.

Hogarthovy verše jako by někdy parafrázovaly Wilso-

novy, druhá skladba Cat with Seven Souls ústředním motivem, že kočky nemají pouze sedm životů, ale i sedm duší, je zjevným odkazem na Nine Cats. V tichých, introvertních okamžicích, jimiž prostupuje podivně stísněná nálada, pak

celek upomene Kid A a Amnesiac krajanů Radiohead. Právě tato reminiscence ukazuje, jak nevědní a moderní album nahrály dvě hvězdy žánru, považovaného za konzervativní.

Autor je spolupracovníkem redakce

> **krátce**

> **Koncert Black Sabbath nahradí Ozzy & Friends**

Koncert Black Sabbath plánovaný na 6. června do pražské O₂ areny vzhledem ke zdravotnímu potížení Tonyho Iommiho nahradí projekt Ozzy & Friends. Zakladatel kapely a kytarista Iommi bude v té době pokračovat v léčbě rakoviny lymfatických uzlin.

> **Americká kina ovládl Nepřítel pod ochranou**

Nejnavštěvovanějším snímkem amerických kin uplynulého víkendu se stal thriller Daniela Espinozy Nepřítel pod ochranou. Snímek, v němž si zahrál Denzel Washington, utřil 24 milionů dolarů.

>čtk, sul

Třetí rozměr žene Hvězdné války k miliardě. Epizodě 1 – Skryté hrozby, snímku z legendární filmové řady Hvězdné války, se mimořádně podařila sázka na obnovenou premiéru ve 3D. Fanové vyprávění George Lucase totiž nadále plní kinosály ve Spojených státech amerických i mimo ně a kumulované tržby obou uvádění snímku se blíží miliardě dolarů. Podle specializovaného serveru boxoffice Mojo.com snímku k této hranici zbývá prodat vstupenky za necelých pět milionů dolarů.

tipy **E15**

> **koncert**

Legendární britští punkeři U.K. Subs, kteří vznikli již v roce 1976 a byli součástí hned první punkové vlny, se vrací do České republiky. Vystoupí dnes večer v pražském Lucerna Music Baru.

Milovníci žánru post-rock by si neměli nechat ujít dnešní večer ve strahovském Klubu 007, kde zahrají francouzští TotoRro. Doplní je i žánrově odlišní krajané The Forks.

> **tv tipy**

> **HBO | 22.25 Tekken**

Tekken je filmovou adaptací stejnojmenné hry, jež se stala nejúspěšnější bojovou hrou pro konzole všech dob. Akční film vypráví o mladém muži, který v sobě skrývá obrovskou sílu. Té se chce zmocnit tým elitních bojovníků. Závěrečný střet tak na sebe nenechá dlouho čekat.